Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Antti Rautiainen
Broilerien renessanssi

Haettu 16.8.2012 osoitteesta:
http://takku.net/article.php/20080304090334298
Kirjoitus julkaistu aiemmin Kapinatyöläisessä #38 sekä
Nuorisotutkimusverkoston verkkojulkaisussa ”Prekaariruoska?
Portfoliopolvi, perustulo ja kansalaistoiminta”.

fi.theanarchistlibrary.org

Broilerien renessanssi

Antti Rautiainen

Nuorten äänestysaktiivisuus on kasvussa. Monen puolueen nuorisojärjestö on onnistunut pysäyttämään jäsenmääränsä laskun, muutamalla se on jopa nousussa. Miksi ilomme nuorison välinpitämättömyydestä puoluepolitiikkaa kohtaan osoittautui ennenaikaiseksi? Mikä on vikana nuorisossa, kun se edelleen lähtee tallaamaan pitkin vuosikymmeniä sitten umpikujiksi osoittautuneita polkuja?

Nuorison syytteleminen olisi toki naurettavaa, pikemminkin ulkoparlamentaaristen toimijoiden olisi syytä katsoa peiliin. Toimintatavoissamme on oltava jotain vikaa, jos ne eivät 2000-luvulla pysty enää tarjoamaan nuorille samanlaista positiivista vaihtoehtoa edustuksellisen demokratian mädännäisyydelle kuin 90-luvulla. Vaikka viime vuosikymmenen radikaalin ruohonjuuritason aktivismin aalto oli kertaluokkaa pienempi kuin kolme vuosikymmentä aikaisemmin, on 90-lukulaisen vapaudenhenkisen ”uuden 60-luvun” nyt korvannut 2000-lukulainen ”uusi 70-luku”, puoluepolitikoinnin ja opportunismin aika. Ja joka toinen vasemmistoliiton ja vihreiden nuorisojärjestöjen aktiivi tuntuu olevan tuttu kasvo 90-luvun tai tämän vuosikymmenen ensimmäisten vuosien aktivistipiireistä.

Poliittisesti riippumattoman toiminnan alennustilaan on varmasti enemmän kuin yksi syy. Vaikka puolueiden nuorisojärjestöt olivat aika lailla ulalla koko 90-luvun ajan, oli ennenaikaista kuvitella, että ne olivat ajautuneet sivuraiteille ikuisesti. Jo jäsenmäärään nähden suhteettoman suuret, ja jäsenrekisterien väärentämisen avulla siitäkin paisutetut valtiontuet osoittavat, ettei valtiovalta anna noin tärkeän instituution vain kuolla kupsahtaa. Puolueiden nuorisojärjestöillä on myös tarjolla jotain sellaista, jota ulkoparlamentaarisella toiminnalla ei juurikaan ole – juonitteluja, selkään puukotusta, lyhyesti sanottuna VALTAA – jotain mikä vetoaa ihmisen alkeellisimpiin vietteihin. Näihin järjestöihin hakeutuu kunnianhimoisia ja päämäärätietoisia ihmisiä, jotka kyllä oppivat virheistään, jos poliittisesti riippumattomat kansalaistoimijat eivät jatkuvasti pysy askeleen verran edellä.

Ylikansallisten yhtiöiden boikotointi, älä osta mitään-päivä, kadun- ja jopa symboliset talonvaltaukset olivat kaikki toimintatapoja, jotka joskus tuntuivat uusilta tai radikaaleilta, mutta eivät enää järkytä ketään, ja siksi kelpaavat nykyään puolueiden nuorisojärjestöjen keinovalikoimaan. Erityisesti ”globalisaation vastainen” liike, kuten Attac ja sosiaalifoorumit, auttoivat luomaan siltaa ”uuden” ja ”vanhan” kansalaisaktivismin välille. Yksi tämän sillanrakentamisen näkyvimmistä tuloksista on Voima-lehti, joka toi yhteen 70-luvun rauhanpuolustajia, 80-luvun kehitysmaa-aktivisteja ja 90-luvun radikaalin ympäristöliikkeen toimijoita. Poliitikoista tuli nopeasti yksi Voiman tärkeimmistä mainostulojen lähteistä, joita ilman se ei voi elää. Pari vuotta Voiman perustamisen jälkeen suurin osa 90-luvun liikkeen perustamasta vaihtoehtomediasta (Muutoksen Kevät, Toimintakalenteri, Megafoni, Vaikuttava tietotoimisto..) oli haudassa, kukapa jaksaisi tehdä tappiollista lehteä tuhannen tai kahden levikillä, kun vaihtoehtona on saada juttunsa kymmeniä tuhansia leviävään ilmaisjakeluun. Ja toki Voimalla on osuutensa monien asioiden tuomisesta valtavirtaan, mutta on asioita joita ei voi esittää valtavirran ehdoilla, ja jotka eivät siis kerta kaikkiaan sovi Voiman konseptiin. Tobinin vero ja reilu kauppa

uppoavat, mutta kapitalismin tuhoaminen tai laittomaan suoraan toimintaan kannustaminen ei. Uuden vuosikymmenen henki tuli parhaiten esiin poliittisten nuorisojärjestöjen yhteistoimin ennen viime eduskuntavaaleja julkaisemasta liitteestä, jonka sivuilla opportunistit Kokoomusnuorista SKP:n nuorisojärjestöön olivat kaikki sulassa sovussa – mutta puoluepolitiikan vaihtoehdot eivät kuvaan sovi.

Pelkkä valittaminen vastustajien tiedostetusta tai tiedostamattomasta oveluudesta on mielekästä vain, jos haluamme jatkossakin olla häviäjiä. Totuus on, että anarkismin näennäinen suosio kansalaistoimijoiden keskuudessa 90-luvulla oli vain pintakiiltoa. Suurimmalla osalla toimijoista oli silloinkin kaikenlaisia illuusioita esimerkiksi siitä, että esimerkiksi Vasemmistoliitto ja vihreät olisivat jotenkin olennaisesti ”lähempänä” meitä, vaikka molemmat puolueet olivat kahden vaalikauden aikana toteuttamassa Euroopan radikaaleimpien joukossa olevia uusliberaaleja uudistuksia Suomessa, eivätkä vihreät hallitukseen menemällä onnistuneet estämään edes ydinvoiman lisärakentamista. Vasemmistoliiton eduskuntavaaliehdokas Jessica Suni sanoi joskus olevansa ”anarkisti, mutta huono sellainen”. Markus Drakea kansanedustajaksi ajaneet Tottelemattomat julistivat, että ”meillä ei ole mitään illuusioita parlamentarismin suhteen” – mutta kaikilla jotka kuvittelevat ehdokkuuden, tai edes äänestämisen mahdollisesti vaikuttavan johonkin myönteisesti on varmasti harhaluuloja. Tottelemattomat uhosivat käyttävänsä vihreitä hyväkseen, mutta kukahan lopulta hyötyi ja kenestä? Vihreiden Nuorten ja Opiskelijoiden jäsenmäärä on ainakin viisinkertaistunut siitä, kun Tottelemattomat lähtivät sinne tekemään entrismiään. 90-luvun säälittävästä kerhosta on tullut nopeimmin kasvava ja ehkä dynaamisin puolueen nuorisojärjestö, eikä vähiten Tottelemattomien ansiosta. Suurin osa 90-luvulla poliittisen ulkoparlamentaarisuuden nimiin vannoneista ei ilmeisesti koskaan ymmärtänyt, kuinka tärkeää kansalaistoiminnan uskottavuudelle ja elinvoimalle on sen riippumattomuus puoluepolitiikasta – he

olivat tuolloin ruohonjuuritasolla vain muiden vaihtoehtojen puutteesta.

Ulkoparlamentaarista toiminnan kilpailukykyä ei tietysti kohenna, että esimerkiksi mielenosoittamista, lentolehtisten jakamista ja julisteiden liimaamista pidetään Suomessa lähinnä vain teiniikäisille soveltuvana puuhana. ”Aikuiseksi kasvamisen” stereotypioita vastaan pitää taistella, mutta samalla meidän on myös jatkuvasti arvioitava toimintatapojamme uusiksi, vältettävä tylsistymistä ja loppuun palamista. Ainakin minua toiminnan kaavamaisuus tyrmistyttää – näyttää siltä, että polkupyörämielenosoitukset, tukikonsertit ja kadunvaltaukset seuraavat toisiaan vuodesta toiseen samanlaisina. Matkustetaan Belgiaan asti, jotta pääsisi kiipeämään paikallisten kansanedustajien kanssa aidan yli poliisin halaukseen. Vaikka Suomen poliittinen ilmapiiri on lievästi sanottuna etäällä vallankumouksellisesta, ei mielestäni ole mitään hyötyä toiminnasta joka ei vituta, pelota eikä ärsytä ketään vallanpitäjiä. Minusta voimme ottaa oppia radikaalilta eläinoikeusliikkeeltä, joka on nykyään varmasti 90-luvulta periytyvän aktivistiliikkeen vähiten järjestelmään integroiduin ja haltuunotetuin osa. Haltuunoton voi välttää käyttämällä toimintatapoja, ja esittämällä vaatimuksia joita yksikään poliittinen nuorisojärjestö ei koskaan voi allekirjoittaa. Esimerkiksi kadunvaltauksen teeman ei enää pidä olla ”paremman kaupunkisuunnittelun” , ”elävän kaupunkikulttuurin” tai edes ”pätkätyöläisten oikeuksien” puolesta, vaan valtiota, kapitalismia ja sosiaalidemokraattista konsensusta vastaan. Jokaisen aktion pitää olla edellistä hieman radikaalimpi.

En usko paluuseen takaisin 90-luvulle, jolloin poliittisten nuorisojärjestöjen muodostamaa ongelmaa ei yksinkertaisesti ollut – he ovat oppineet virheistään. En usko, että anarkistit Suomessa voivat enää koskaan liittyä yhden asian liikkeisiin tai perustaa niitä, näkemättä vaivaa niiden puoluepoliittisen riippumattomuuden eteen. Taistelu ruohonjuuritason riippumattomuuden puolesta on kuitenkin vaikeaa, esimerkiksi monella pienellä paikkakunnalla ei välttämättä edes riitä poliittisesti riippumattomia toimijoita mielekkään

toiminnan pyörittämiseen. Lisäksi anarkistien on kunnioitettava näiden liikkeiden autonomiaa, jos me esimerkiksi junttaisimme järjestöjä taistolaisten tapaan, omaa maailmankatsomustaan määrittelemättömien toimijoiden silmissä me muuttuisimme nopeasti vain yhdeksi häikäilemättömäksi puolueeksi muiden joukossa. En väitä, että anarkistien historia tämän suhteen olisi täysin puhtoinen, 90-luvulla tehtiin hieman surkuhupaisiakin yrityksiä esim. Varusmiesliiton ja SDNL:n (nykyinen Vasemmistonuoret) valtaamiseksi. Itse en lähtenyt näihin yrityksiin mukaan juuri anarkistien maineen säilyttämisen vuoksi, vaikka en kyllä nipottaisi jos joku löytäisi Vasemmistonuorten (erillisen säätiön valvomalle) miljoonaomaisuudelle nykyistä parempaakin käyttöä.

Uusien toimintatapojen etsimisen ja vanhojen uudelleenarvioimisen lisäksi voimme taistella poliittisten nuorisojärjestöjen kasvavaa valtaa vastaan oikeastaan vain levittämällä esimerkkeihin nojautuvaa tietoa siitä, miten puoluepolitiikka aina rappeuttaa ruohonjuuritason vastarinnan. Yksi puolueiden nuorisojärjestöjen vetonaula on varmaankin myös niiden perinteet ja pitkäjänteisyys. Myös meidän olisi pyrittävä siihen, ettei edellisen kampanjan loputtua uutta pidä aloittaa nollasta, puoluepoliittisesti riippumattomalle kansalaistoiminnalle on luotava pidempiaikaista infrastruktuuria. On myös totuttauduttava siihen, että ulkoparlamentaarinen toiminta saavuttaa huomattavia tuloksia vain yhteiskunnallisten mullistusten aikoina – mutta vaikeat ajat erottelevat jyvät akanoista.